

***MKVK Pénz- és
Tőkepiaci Tagozat
2011. november 14.***

Problémás hitelek számvitele, valamint
a gyűjtőszámla-hitel konstrukció és a
devizahitel előtörlesztés számviteli
kezelése (magyar számvitel és IFRS)

Balázs Árpád
kamarai tag könyvvizsgáló
cégtárs

Tartalom

Követelések értékvesztése – IFRS

Követelések értékvesztése – számviteli törvény

Gyűjtőszámla hitel

Végtörlesztés rögzített árfolyamon

Követelések értékvesztése – IFRS

Követelések értékvesztése – számviteli törvény

Gyűjtőszámla hitel

Végtörlesztés rögzített árfolyamon

IAS 39: Értékvesztés - definíció

Értékvesztés felmerülése:

Könyv szerinti érték > Megtérülési érték

Vonatkozik:

költségen vagy amortizált költségen kimutatott pénzügyi eszközökre

és az értékesíthető pénzügyi eszközökre

Értékvesztés

1. lépés – Objektív bizonyíték beszerzése az értékvesztésre
2. lépés – A megtérülési érték meghatározása
3. lépés – Értékvesztés elszámolása az eredmény kimutatással szemben

Értékvesztés - Kölcsönök **Objektív bizonyíték**

Nagy a valószínűsége annak,
hogy a hitelfelvevő csődbe jut.

Tényleges szerződészegés történik,
például mulasztás vagy
elmaradás a kamatfizetésben
illetve a tőketörlesztésben.

A hitelfelvevő a pénzügyi
nehézségeire tekintettel
engedményt kapott.

A hitelfelvevő fizetési helyzete
kedvezőtlenül megváltozik
vagy kedvezőtlen
körülmény merül fel
(pl.: munkanélküliség).

Értékvesztés - kölcsönök

Egyedi értékvesztés

- Értékvesztés: Eszköz könyv szerinti értéke – jövőbeli várható cash flow-k jelenértéke.
- Kamatot kell elszámolni továbbra is (nincs függővé tétel), az értékvesztés számításához kell figyelembe venni, mint várható jövőbeli CF.

Portfólió alapú értékvesztés

- Hasonló hitelkockázattal rendelkező eszközökre
- Jövőbeli várható CF-k múltbeli veszteség alapján kalkulálva
- Korosított lista alapján önmagában nem megfelelő, de ha alátámasztott múltbeli adatokkal, elfogadható

- Hitelek, kölcsönök értékvesztése visszaforgatható

Értékvesztés - kölcsönök

Példa

A záró követelések tartalmaznak egy követelést 10 millió Ft értékben egy olyan vevővel szemben, akiknek cash flow problémái merültek fel év vége előtt. A társaság megegyezett a vevővel, hogy 8 000 Ft-ot fog fizetni egyben egy év múlva, ez után nem áll fenn vele szemben több követelés. A hasonló befektetéseiért 10% lenne a társaság elvárt hozama.

Kell-e értékvesztést elszámolni és mennyit?
Mi történik a következő évben?

Megoldás:

-Van objektív bizonyíték

-Jövőbeli CF-k jelenértéke:

$$8\ 000 / 1.1 = 7\ 273$$

-Értékvesztés: $10\ 000 - 7\ 273 = 2\ 727$

2011: Kamat elszámolása a követelésre, 10%, 727 Ft, ezzel a vevőkövetelés 8 000 Ft-ra nő.

IFRS 9 szabványtervezet: értékvesztés

A jelenlegi IFRS szabályozás szerint az értékvesztés elszámolása a **bekövetkezett veszteségek** alapelve alapján történik. Azaz a követelésállomány akkor kerülhet értékvesztésre, amikor bizonyíték áll rendelkezésre a tekintetben, hogy azok nem kerülnek teljes mértékben megfizetésre.

A bekövetkezett veszteségek modelljében, amíg nem merül fel olyan esemény, amely értékvesztés elszámolását teszi szükségessé a kapcsolódó kamatbevétel teljes mértékben elszámolásra kerül bevételként. Az értékvesztés elszámolását szükségessé tévő esemény bekövetkezésekor azonnal jelentős hatás csapódik le az eredményben. Még abban az esetben is, amennyiben a veszteségre a Bank mindig is számított.

A jelenlegi javaslat éppen ebben jelent elmozdulást a **várható veszteségek** modellje felé.

IFRS 9 szabványtervezet:

Felmerült helyett várható veszteségek – Bankszektorra vonatkozó várható hatások

Jelentős változást jelent majd, hiszen minden kölcsönportfolióra vonatkozik, nemcsak az IAS 39 szerint már értékvesztett állományra.

Jelentős tere lesz a becsléseknek a várható veszteségek meghatározásakor.

Társaságok közötti összehasonlíthatóság nagyban függ az előre jelezhető időtartam és az arra vonatkozó várható veszteségek meghatározásától.

A teljes futamidő alatti cash-flow összegének és időbeliségének becslése megkívánja a folyamatok, rendszerek fejlesztését.

Vezetőség céljainak változása.

Követelések értékvesztése – IFRS

Követelések értékvesztése – számviteli törvény

Gyűjtőszámla hitel

Végtörlesztés rögzített árfolyamon

Számviteli törvény és kormányrendelet – mint az IFRS, de mégsem

Szt: értékvesztést - a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti - veszteségjellegű - különbözet összege, ha ez a különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű

Mi a várhatóan megtérülő összeg?

Kr: kamatok függővé tétele késedelmes fizetés esetén.

Számít-e a pénz időértéke?

Kr: eszközminősítési kategóriák szolgálnak az értékelés alapjául

Mi jön előbb: kategória vagy értékvesztés?

Számviteli törvény vs IFRS – tehát a főbb különbségek

Cashflow becslés nem explicit követelmény a Szt szerint – ugyanakkor a kamatok függővé tétele kötelező

Eszközminősítési kategorizálás nem követelmény az IFRS-ben

IFRS egyértelműen felmerült veszteségekre tartalékol (egyelőre, az IAS 39 alatt – de a függő kötelezettségek esetében IAS 37)

Követelések értékvesztése – IFRS

Követelések értékvesztése – számviteli törvény

Gyűjtőszámla hitel

Végtörlesztés rögzített árfolyamon

Gyűjtőszámla hitel – főbb paraméterek

A Bank által kötelezően vállalat, bizonyos – alapvetően nem problémás – ügyfelek számára elérhető opció

2014. végéig fixált árfolyamú törlesztő-részletek

A mindenkori törlesztő-részleteken jelentkező árfolyam-különbözet gyűjtőszámla hitelként elkülönítetten kumulálódik HUF-ban

A gyűjtőszámla hitel kamata a piacinál kedvezőbb, törlesztése 2015-től esedékes

A gyűjtőszámla hitel mögött – részleges – állami garancia áll, aminek díja a Bank költsége

---

Gyűjtőszámla hitel – számviteli kérdések

Az elérhető opció származékos ügylet vagy hitelkötelezettség vállalás?

Az eredeti hitel elszámolása változik-e a cashflow-k változása miatt?

Kell-e értékvesztés?

... de a legfontosabb

Jelentős lesz-e egyáltalán?

Követelések értékvesztése – IFRS

Követelések értékvesztése – számviteli törvény

Gyűjtőszámla hitel

Végtörlesztés rögzített árfolyamon

Végtörlesztés – főbb paraméterek

Rögzített árfolyamon történő végtörlesztés opciója elérhető bizonyos – alapvetően működő – ügyfélkövetelések esetén 2011. december 30-ig

Végtörlesztésnek az igénybejelentést követő 60 napon belül meg kell történnie

A végtörlesztés lebonyolítását külön költségek nem terhelik

Végtörlesztés – számviteli kérdések

Értékvesztés vagy céltartalék? "Lehívás" előtt az opciót – mint származékos ügyletet – hogyan jelenítse meg a Bank?

Van-e tennivaló 60 napot követően?

Köszönöm a figyelmet!

Kérdések?